

ZPRÁVODAJ

Obce Černousy

Leden / 2018

<http://cernousy.cz>

Občasník obce Černousy. Své připomínky a náměty na články adresujte na obecní úřad Černousy, nebo na: pecoufal@seznam.cz, Petr Coufal, tel.: 725 716 576.

Slovo Starosty

Přeji hezký den všem občanům,

do Nového roku 2018 Vám přeji pevné zdraví s dobrou náladou. Děkuji Všem, kteří v minulém roce projevili zájem o dění v obci, řešení problémů a pomoc při konání různých kulturních akcí. Těším se na další setkávání s Vámi během následujícího roku.

Miroslav Richter
starosta

Blahopřání

V **lednu** slaví své narozeniny 31 našich občanů a občánek a v **únoru** jich oslaví své narození 27. Všem přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

Narozeniny v **lednu** slaví paní a slečny: Jarmila Jonášová, Vlasta Barabančíková, Jitka Novotná, Jaroslava Bednářová, Janka Borghuisová, Yelyzaveta Popovych, Soňa Horáková, Vlasta Barabančíková ml., Ilona Schernsteinová, Michaela Fulínová, Jitka Jonášová, Eliška Štrauchová, Jasmine Seppová, Eliška Šlapáková, Natálie Šlapáková a Magdaléna Vránová.

Pánové a chlapci: Jaroslav Koráb, Pavel Horák, Zbyněk Vlk, Zdeněk Konkus, Jiří Gürlich, Otakar Strnad, František Šíkola, Petr Tóth, Miroslav Richter, Karel Ištók, Ján Feri, Ondřej Šíkola, Jan Zikmund, Milan Petr Vološin a Václav Vrána.

V **únoru** budou slavit dámy: Mariánne Pelcová, Alžběta Roudná, Vladimíra Konkusová, Emilie Krkošková, Božena Tretiníková, Ivana Krišáková, Mária Davidová, Iveta Maxová, Anna Patočková, Valentýna Tůmová, Veronika Rusňáková a Veronika Konkusová.

Pánové: Josef Šiška, Karel Prášek, Jaroslav Bradáč, Alois Deschmann, František Školák, Ladislav Sameš, Milan Zaunar, Richard Roudný, Petr Coufal, Josef Schernstein, Ladislav Konkus, David Kadeřábek, Jan Barabančík, Pavel Jelínek a Martin Slípka.

Všem ještě jednou hodně zdraví a spokojenosti.

(Pokud si nepřejete zveřejňovat svá nebo jména svých dětí, oznamte to na obecním úřadu.)

Obecní zastupitelstvo

Veřejné zasedání zastupitelstva obce č. 4 / 2017 svolal starosta Miroslav Richter na 22. listopadu do zasedací místnosti OÚ. Zastupitelé se sešli v počtu osmi, jeden byl omluvený. Zastupitelstvo schválilo směnu pozemků obce, byla zahájena inventarizace majetku obce za rok 2017 a další.

13. prosince se konalo poslední zasedání zastupitelstva obce roku 2017, č. 5 / 2017. Zastupitelů se sešlo sedm, dva se omluvili. Zastupitelstvo pověřilo starostu obce konečnou úpravou rozpočtu 2017, projednalo a schválilo vyrovnaný rozpočet obce na rok 2018 a mnoho dalšího.

Usnesení ze zasedání si můžete přečíst na úřední desce před OÚ a na stránkách obce <http://cernousy.cz>, kde jsou také zveřejněny zápisy ze zasedání.

Jízdní řády

Dne 10. prosince 2017 začaly platit nové jízdní řády vlakové i autobusové dopravy. Co se týká linek, které zajíždějí do naší obce jsou v jízdních řádech jen minimální změny oproti loňskému. Jízdní řády linek vlakové a autobusové dopravy, které zajíždějí do naší obce přikládáme jako přílohu tohoto zpravodaje, můžete je také najít na stránkách obce <http://cernousy.cz>

Rozsvícení vánočního stromku

Vánoční stromek před obecním úřadem rozsvícíme již tradičně společně každý rok vždy první adventní neděli. Letos jsme však vyhověli těm, kteří musí v neděli odjíždět do svého bydliště nebo za prací a nemůžou se v neděli zúčastnit. Sešli jsme se proto k rozsvícení v sobotu 9. prosince. Děti z Černous nám přednesli pěknou básničku a zvoněním zvonečků přivolali rozsvícení stromku. Poté jsme si společně zazpívali vánoční koledy s pěveckým sborem pod vedením paní Jiřinky Šíkolové i s hudebním doprovodem. Pochutnali jsme si na skvělém mysliveckém guláši a zahřáli se voňavým a silným punčem. Šikovné pekařky z obce donesly spoustu cukroví, které nám všem moc chutnalo. Příjemné odpoledne v nás navodilo předvánoční atmosféru a všichni jsme se rozcházeli spokojeni a v dobré náladě.

Děkujeme tímto všem, kteří tuto pěknou akci podpořili, především mysliveckému spolku ze Vsi za maso, které nám darovali, Stáně Štrbákové, Ivaně Krišákové a Vědunce Beranové za uvaření skvělého guláše, punče a veškerý servis.

Akce z hospůdky „U KAŠTANU“

VEPŘOVÉ HODY – 11. 11. 2017

Málokterá akce na vsi dokáže sblížit lidi tak, jako právě domácí zabijačka. V ČR jich během roku proběhne přibližně 350 000, a to v období od prosince do března. To jenom v Černousích se historicky první VEPŘOVÉ HODY konaly na svatého Martina. Ale stálo to za to! Již od samého rána se celými Černousy linula úžasná vůně jitrniček, jelítek, zabijačkového guláše, tlačenek, ovarové polévky a dalších pochutin z dílny mistra kuchařského – pana Slavomíra Tajbnera. Vy, kdo jste znalci a milovníci dobrého jídla, jste jistě tuto okolnost náležitě ocenili. A po dobrém jídle následovala zábava. K tanci a poslechu hrála živá hudba pod vedením pana Václava Vocásky. Připravena byla i velkolepá tombola, na kterou nám přispěla řada sponzorů, kterým tímto ještě jednou děkujeme – byli to především – OBEC ČERNOUSY, PAN MIROSLAV ŠÍPEK, UHELNÉ SKLADY ARNOLTICE, PAN PETR HORA, PIVOVARY KONRÁD A SVIJANY, PAN PETR STŘÍBRNÝ, AUTODOPRAVA MILAN HANZL, PRANÍ A ČIŠTĚNÍ MARIÁNSKÉ LÁZNĚ A ORGANIZÁTOR AKCE PAN SLAVOMÍR TAJBNER. Co říci na závěr? “ Vážení, já vím, že občas má své mouchy, ale budme rádi, že ho zde máme, neboť jeho požitkářské umění prostě nemá chybu.

Milý Mirečku, DĚKUJEME!“

MIKULÁŠ – 2. 12. 2017

Každým rokem zavítá do obce Černousy ČERT a MIKULÁŠ. Místo konání této akce se pravidelně střídá, aby to bylo spravedlivé. Akci VŽDY pořádají NAŠI HASIČI. Letos padl los na hospůdku „U kaštanu“. Hasiči nakoupili překrásné balíčky pro děti a připravili zázemí – ozdobili stromeček, zatopili na sále, a aby to čekání dětem utíkalo, byly pro ně připraveny i Čertovské dílničky, kterých se ujaly Markétka Horová a Valentýnka Tůmová. Účast byla opravdu hojná. Rachotící řetězy a cinkání zvonečků akci zahájilo. Do sálu vběhli čertíci (Marek Zikmund a Pěťa Burda), které rozvázným krokem následoval sám svatý Mikuláš (Tomáš Hloužek) s překrásným andílkem (Eliškou Sedláčkovou). Mnohým malým nezbedníkům se trochu třásl hlas, když vyprávěli o svých prohřešcích. Mikuláš si poslechl básničky a písničky, ale byl trošičku zklamaný, že jich letos bylo tak málo. Děti ale slíbily, že to příští rok napraví, a tak mohl být každý obdarován. Pan Petr Hora přichystal malé překvapení i pro dospělé. Když dostal zaslouženou odměnu poslední nezbedníček, zájemci se vyfotili s ČERTÍKY a svatý Mikuláš se s dětmi rozloučil a v doprovodu své družiny důstojně odkrácel.

Vážení přátelé, nedokáží možná najít vhodná slova, jimiž bych dostatečně ocenila všechny ty, kteří se na akci podíleli. Největší dík však patří NAŠIM HASIČŮM! Kluci, jen ten, kdo někdy podobnou akci organizoval nebo třeba jen přidal ruku k dílu, ví, co to obnáší a jen ten takovou akci může správně posoudit. Akce nemusí být naprosto dokonalá, aby udělala radost těm, pro které je směřována. Ale vy jste to opět zvládli na JEDNIČKU! DĚKUJEME! A nyní k mé osobě – „Já akce pro děti organizuji ráda, ten dětský úsměv a rozzářené oči mi za to stojí, a pokud mohu pomoci tak pomáhám – ne pomlouvám.“

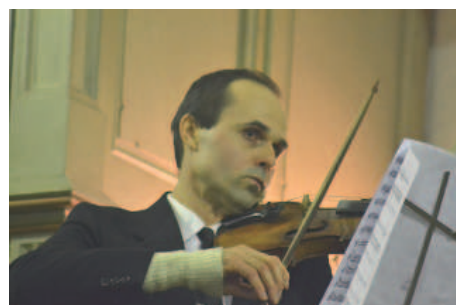
Vaše úča

Děkujeme Jiřince za uznání, ale nutno podotknout, že je to právě ona a pár „dobrých lidí z Černous“, kdo odvedl nejvíc práce a má největší zásluhy na této pěkné akci. Velký dík patří také Mirovi Tajbnerovi. Děkujeme, hasiči Ves.

Vánoční koncert

Krásným zpestřením vánočních svátků, které obohatilo kulturní život v naší obci byl sváteční koncert na druhý svátek vánoční v kostele sv. Vavřince ve Vsi. Na housle hrál pan Vladislav Ondřejík, na varhany paní Šárka Bartáková a pro téměř zaplněný kostel návštěvníků to byl velice příjemný sváteční zážitek. Děkujeme tímto protagonistům koncertu za krásný zážitek a také panu faráři za to, že nám umožnil tuto akci v kostele uskutečnit.

Bába bylinářka

Rozmarýn

Rozmarýn

Účinky rostliny:

nízký tlak krve, hypotenze, zvyšuje krevní tlak, nervozita, neklid, nespavost, nervové vyčerpání, chladné končetiny, studené končetiny (ruce, nohy), celkové posílení organismu, mírný vasokonstrikční efekt - stahuje cévy, stařecké srdce, vypocení se, potopudný účinek, nadýmání, větry, flatulence, křeče žaludku, střev, zažívacího ústrojí, výtok z pochvy, rodidel, bělotok, upravuje menstruaci, menstruační cyklus, periodu, čištění pleti, ekzémy, rány, pohmožděny, výplachy pochvy při zánětech, bělotoku, po mrtvici - ochrnutí končetin, zlepšuje prokrvení, svalové bolesti, bolesti svalů, nervové bolesti, prevence rakoviny tlustého střeva, prevence rakoviny jater, prevence rakoviny prsu, prevence rakoviny konečníku.

Je výjimečný tím, že jako jedna z mála rostlin **zvyšuje krevní tlak**. Přitom příznivě ovlivňuje zdravotní stav, **uklidňuje a odstraňuje nervové vyčerpání**. Zlepšuje krevní oběh, **odstraňuje pocit chladu v končetinách** a pomáhá při takzvaném **stařeckém srdci**. **Tonizuje cévy, nervovou soustavu a celkově posiluje**. Pro toto použití je nejlepší připravit rozmarýnové víno.

Čaj z rozmarýnu má **potopudné a močopudné účinky, uvolňuje větry a křeče zažívacího ústrojí**. Rozmarýn pomáhá při **ženských chorobách, upravuje menstruaci a léčí výtok u žen**.

Rozmarýn nachází dobré uplatnění i zevně. Silný odvar slouží ke **kosmetickým účelům, k čištění pleti, na ekzémy, rány, pohmožděny a na výplachy ženských genitálií**.

Jako přísada do koupele oživuje údy po mrtvici (**pomáhá k odstranění ochrnutí po mrtvici**). Přidává se také do voňavek a jiných kosmetických výrobků. Natírání pokožky rozmarýnovým lihem **zlepšuje prokrvení, pomáhá při svalových a nervových bolestech**.

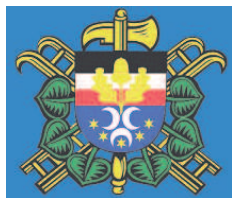
Studie z roku 2014 a zpět ukazují, že je rozmarýn **prevencí rakoviny** (tlusté střevo, játra, prsa, konečník).

Při jakékoli formě vnitřního užívání rozmarýnu je překročení doporučených dávek nebezpečné a vůbec ho **nesmějí užívat ženy, které chtějí otěhotnět a již těhotné ženy**.

Rozmarýnové víno:

Nelepší je připravovat víno z čerstvé rostliny, sušenou používáme jen v nevyhnutelném případě. Nadrobno nasekaný rozmarýn volně nasypeme asi do jedné čtvrtiny objemu nádoby. Doplníme červeným vínem a necháme za občasného protřesení tři až čtyři týdny stát. Víno přecedíme, případně přefiltrujeme, a pijeme ho po kalíšku ráno a večer nalačno, zásadně ne více ani častěji.

Ivana Křišáková

Sbor dobrovolných hasičů Ves

Hasiči radí: Jak často kontrolovat a čistit komín?

Základními minimálními lhůtami pro čištění spalinových cest (komínů) u spotřebičů na pevná paliva do 50 kW při celoročním provozu: je 3x ročně u spotřebiče na pevná paliva.

K péči o komíny patří i jejich pravidelné čištění, které má význam nejen pro zachování požární bezpečnosti, ale i pro dokonalé využití topného média. Čištění komína bychom si měli zajistit, neboť dle Nařízení vlády č. 91/2010 se mají komíny na pevná paliva u staveb, kde je celoroční

provoz – rodinné domy apod. s výkonem topidla do 50 kW, čistit nejméně 3x ročně, pokud bude komín čistěn častěji, je to jen dobře, ale v souladu s nařízením jsou po právní stránce platná pouze čištění s odstupem čtyř měsíců. Komíny od spotřebičů na kapalná paliva musí být čistěny minimálně dvakrát ročně a na plynná paliva alespoň jednou ročně. V případě nedodržení zákonné povinnosti a zahoření sazí v komíně hrozí provozovateli komínu pokuta a případné krácení pojistného, pokud je objekt pojištěn.

Nové znění zákona o požární ochraně je benevolentní v tom, že umožňuje občanům, pokud jsou toho schopni, si čištění provést i samy. Jednou do roka ale musí být provedena kontrola spalinové cesty oprávněnou osobou – kominíkem.

Myslivercký spolek Andělka – Ves

O tom, že zájem veřejnosti o naše myslivercké zábavy je stále velký, svědčí i návštěvnost na Poslední leči, kterou jsme uspořádali v listopadu. Na sál ve Vsi se přišlo pobavit více než 150 lidí. K tanci a poslechu hrál Orion, tombola byla jako vždy hodně bohatá a myslivercká kuchyně velmi chutná.

Touto cestou bych chtěl ještě jednou poděkovat všem, co se na přípravě Poslední leče podíleli a také všem sponzorům.

26.12.2017 proběhlo tak jako tradičně ukončení roku štěpánskou naháňkou na „černou“. Po naháňce jsme pozvali přátelé na malé posezení s hudbou a občerstvením do hospody Pod Lípou ve Vsi.

Rudolf Štrbák, myslivercký hospodář

Ms Andělka - Ves
pořádá

MYSLIVECKÝ PLES

V sobotu 24.2.2018
od 20.00 hodin
v sále pohostinství POD LÍPOU ve VSI

Bohatá tombola a příjemná zábava ke které hraje skupina ORION

Výborná myslivecká kuchyně

Vstupné 100 Kč

Předprodej vstupenek: Rudolf Štrbák tel. 721870619

▲ 10.12.2017 se podařilo na nahánce našemu hospodáři střílet dvousté prase – gratulujeme!

Černouský kvíz

Správná odpověď z minulého kvízu: Dva šejkové na fotce z roku 2000 jsou pánové Miroslav Křovina a Jaromír Vach.

Do uzávěrky tohoto vydání nám bylo doručeno jen pár správných odpovědí, z kterých byl vylosován výherce a tím se stala paní **Ivana Křišáková, blahopřejeme !** Poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Ireny Vokurkové si může vyzvednout na OÚ.

Otázka dnešního kvízu:

Kdo je ten mladý sportovec na fotce staré téměř 30 let?

Své odpovědi pošlete na e-mail: pecoufal@seznam.cz nebo SMS zprávou na tel.: 725 716 576 (nezapomeňte uvést i své jméno), **můžete jí sdělit i osobně Petru Coufalovi.**

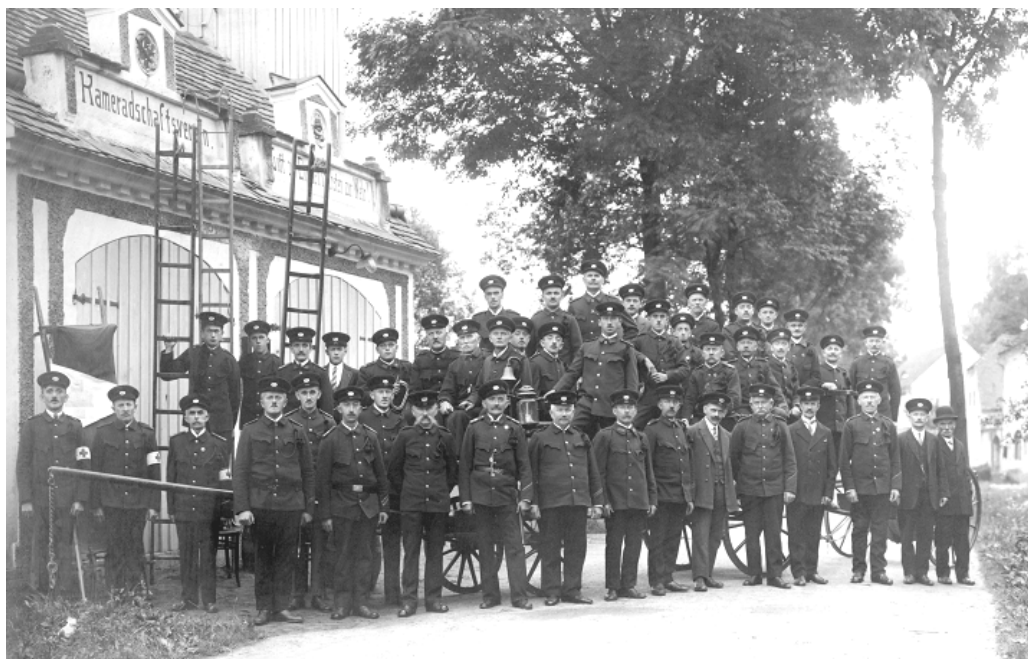
Výherce, který bude vylosován ze správných odpovědí, získá poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Ireny Vokurkové v Černousích.

Obrázky ze starých časů

Vážení čtenáři, v této rubrice Vám budeme nadále přinášet obrázky a fotografie z historie naší obce. Pokud máte doma nějakou fotku z dob minulých, budeme velice rádi, když nám ji zapůjčíte k otisknutí.

Tentokrát hasičský sbor před hasičárnou ve Vsi v roce 1930.

Něco z historie

V sekci historie Vám na pokračování přepisujeme vyprávění pana Františka Pulce, ve kterém popisuje své nasazení do říšské pracovní služby v Německu za druhé světové války a následné putování domů po ukončení války.

(Vzpomínky pana Františka Pulce nám zapůjčila paní Helena Čemová – děkujeme.)

František Pulec, Ves 5, ★ 1.4.1927, † 13.2.2009

Pokračování minulého vydání.....

Tím nás definitivně propustili do civilu a předali DRK (Červený kříž). Bylo to 23. července 1948. DRK byl velmi dobře připraven na odbavování navrátilců z Ruska. Vše bylo bobře organizováno. Sepsali s námi osobní data, dali nám najíst, osprchovali jsme se a dali nám civilní oblek a boty. Za několik hodin jsme jeli po skupinách do různých oblastí podle bydliště do karanténních táborů.

Moje adresa byla Zhořelec a pro tuto oblast byl příslušný karanténní tábor Pirma, který sídlil v zámku na kopci vysoko nad Labem. V táboře jsem strávil čtrnáct dní, během kterých tam pro nás pořádali přednášky na různá témata. Týkaly se hlavně tehdejších poměrů a podmínek. Snažili se nás připravit na to, co nás bude venku čekat – že je málo jídla a že na jednoho muže připadají tři ženy, takže každá nemá to štěstí se provdat. Kolem 5. srpna jsem odjel do Goertlitz, kde jsem se přihlásil na německých úřadech a sovětské vojenské misi. Po důkladné vojenské prohlídce jsem dostal prozatimně na tři měsíce důchod. Bydlel jsem u tety. Jídla bylo málo a vařilo se všechno možné, třeba chrást od řepy. Nechtěl jsem dlouho otravovat, tak jsem šel zažádat na S.U. velitelství o povolení k cestě do Berlína na československé velvyslanectví, kde jsem potřeboval vyřídit návrat do ČSR.

Do Berlína jsem přijel někdy v odpoledních hodinách. Město bylo samé trosky, na ulicích kvetl černý obchod. Kšeftovalo se se vším možným, hlavně s jídlem a americkými cigaretami. Zjistil jsem si, že vojenská mise je v americkém sektoru, kam jsem dojel U-Bahnem. Československá mise sídlila ve vilce nedaleko olympijského stadionu. Jel jsem tam ale zbytečně, protože ten den už neúřadovali. Musel jsem tedy jet zpátky na nádraží Zologz a tam čekat do rána. Na nádraží byly šlapky za různé ceny, národa tam bylo dost.... Ráno jsem vyrazil zpět na československou misi. Před vilou stála americká vojenská stáž. Zástupce vojenské mise mě přijal a vysvětlil mi, jaké formuláře musím vyplnit a sdělil mi, že vyřízení žádosti bude trvat asi jeden rok. Na to jsem namítl, že bych mohl jít domů na černo, protože je to přes hranice jen kousek. Bylo mi řečeno, že když se přihlásím na úřadě, nic se mi nestane.

Vyrazil jsem na cestu domů v domění, že ušetřím jeden rok. Cestou jsem viděl, jak americká letadla zásobovala západní Berlín uhlím – bylo to v době blokády Berlína. Letadla létala jedno za druhým, ani nepřistávala, jenom otevřela klapky a hodila uhlí na stadion. Když jsem přijel zpátky do Goertlitz, zjistil jsem si nejlepší a nejkratší cestu přes hranice. Chodili tam pašeráci a říkali, že když je Poláci chytanou, tak je pošlou za týden zpátky. Tak jsem se začátkem září vydal na cestu do Witky. Zastavil jsem se ještě u jedné rodiny, abych se zeptal, kde je nejlepší přeplavat Nisu. Bylo to kousek za mlýnem. Počkal jsem na tom místě až se setmí, svlékl jsem se a oblečení svázal do uzlu. První pokus mi nevyšel, protože tam byla řeka moc hluboká. Musel jsem jít o kus dál proti proudu, kde jsem Nisu přešel. Na druhé straně jsem se oblékl. Byla tam velká mlha. Na druhém břehu byla poměrně prudká stráž, vedla tam železnice do Žitavy. Prošel jsem neposekaným ovesným polem a namířil si to mezi Ves a Andělku. Už jsem zaslechl v Andělce bít hodiny na kostele. Na neštěstí jsem narazil na dva polské vojáky, kteří spali pod stromy. Probudil jsem je, a tak mě sebrali. Kdybych býval zůstal v tom ovesném poli do rána, a šel až později, tak by to možná bylo lepší.

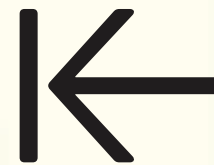
Pak mě vedli na jejich stanici do Bradkova, kde jich už bylo více. Druhý den nás odvezli do Bogatyně, kde byla také jedna tlustá ženská z Višňové. Celou noc v cele křičela a rámusila, nevím kde jí byl konec. Pak nás asi 10 – 15 odvezli v železích do Zhořelce, kde k nám připojili další a jeli jsme do Lubaně. Lubaňa jako taková byla za války hodně zničená. Odtamtud jsme jeli do Javoře. Tam jsem poprvé viděl jak vypadá věznice. Byla tam silná vrata s velkým zámkem na dveřích. Postavili nás čelem ke zdi a po chvíli čekání nás odvedli do kapličky. Naoko nás prohledávali, ale zatím nám rozpárali švy na nohavicích u kalhot a rukávech u kabátu. Někomu dokonce roztrhli i gumové holinky. To vše jsme si údajně měli roztrhnout na hranicích o drátěný plot. Potom nás odvedli zpět na kraj, nedaleko vrat, kde byla budova, ve které se vyšetřovali vězni. Odvedli nás nahoru do velké místnosti. Těch místností tam bylo více a menších. Byli tak také Bulhaři z Pertoltic. To vše bylo proto, že hodně Poláků utíkalo na západ. Od 1. září platil zákon na ochranu hranic, a proto musel každý hned podepsat, že jsme špióni. Byl tam také jeden Rus, kterému jsem se zalíbil. Dostali jsme jehlu a nítě, abychom si mohli zašít oblečení, žádné vězeňské hadry jsme nefasovali. Měl jsem s sebou ruskou vatovku, na které jsem ležel na podlaze. Jídlo bylo, co se týká mojí osoby dobré, i když ostatní nadávali, že je špatné a je ho málo. Ráno jsme dostávali čtvrt chleba a kafe, v poledne a večer byla hustá polévka. Dříve to byla ženská věznice. Lžice nabyly, používal jsem takovou elipsovitou misku, co dříve sloužila na mytí spodní části těla. Někteří měli nočníky. Až po dlouhé době nám dali rezavé lžice. Ty se pak musely vyčistit tak, aby se leskli. Nejedna vězeň šel kvůli lžici do karceru. Proto se k jídlu nepoužívaly. Skoro každou noc nás třikrát, čtyřikrát budili a museli jsme dělat dřepy. Ke konci jsme dělali 400 dřepů jako nic. Uprostřed místnosti byl zděný komin. Tam vysypali z jedné patrové postele slamníky a honili nás dokola. Kdo byl poslední dostal ránu kabelem. Potom muselo být všechno za deset minut uklizeno, zameteno a šlo se spát. Někdy nás nechali jen nastoupit a půl hodiny stát. Někdy byl „maškarní ples“, všechno oblečení jsme museli svléknout, dát do jednoho kouta a zamíchat. Za deset minut jsme museli nastoupit zase oblečení. Nebo nás hnali z jednoho kouta do druhého a kdo byl poslední ten dostal ránu. Nejhorší bylo, když přišli dozorcí ožralí. Například jsme se museli svléknout do půl těla s tím, že jsme špinaví. Kýblem na nás chrstli studenou vodou, museli jsme se namydřit a pak nás znovu polili. Za deset minut musela být vytřená podlaha a šlo se spát. Také se běhaly uličky. Jednou, nevím za co, nás nahnali asi sto lidí do koupelny tři krát dva metry, navíc tam bylo rozbité okno a venku mráz. Byli jsme namačkaní jeden na druhého jen ve spodním prádle, kdyby z venku nešel studený vzduch, asi bychom se udusili.“

Ve dne byl poměrně klid, sem tam nějaký výslech. Nikdo nevěděl jak dlouho tam zůstaneme. Po třech měsících nás převedli do věznice, což byl velký sál s drátěnými klecemi asi 1,5 x 2 metry. V kleci byla jedna sklápěcí postel, na které jsme spali ve dvou. V tomto sále nás bylo asi 80. Byli tam bachaři a v noci už se nebudilo. Ve vězení byli pašeráci, kteří se tam naučili, co ještě neuměli. Byli tam také někteří, co prošli koncentračním, kteří jen kroutili hlavou, že je to horší než tam. Při jedné prohlídce u nás v kleci našli nůž, bachař ho tam pochopitelně nastražil sám. Nicméně jsme za to oba vyfasovali. Rozdělovali jsme i oheň, aby si kuřáci mohli zapálit cigarety. Seškrábali jsme rez a zabalili ji do vaty, kterou jsme vytáhli z mojí vatovky. Prkénkem se pak válelo, dokud se nazačalo z vaty kouřit a pak se oheň rozfoukal.

Asi za pět měsíců jsme dostali rozsudek. Byl jsem odsouzen v nepřítomnosti na šest měsíců za ilegální přechod hranic.

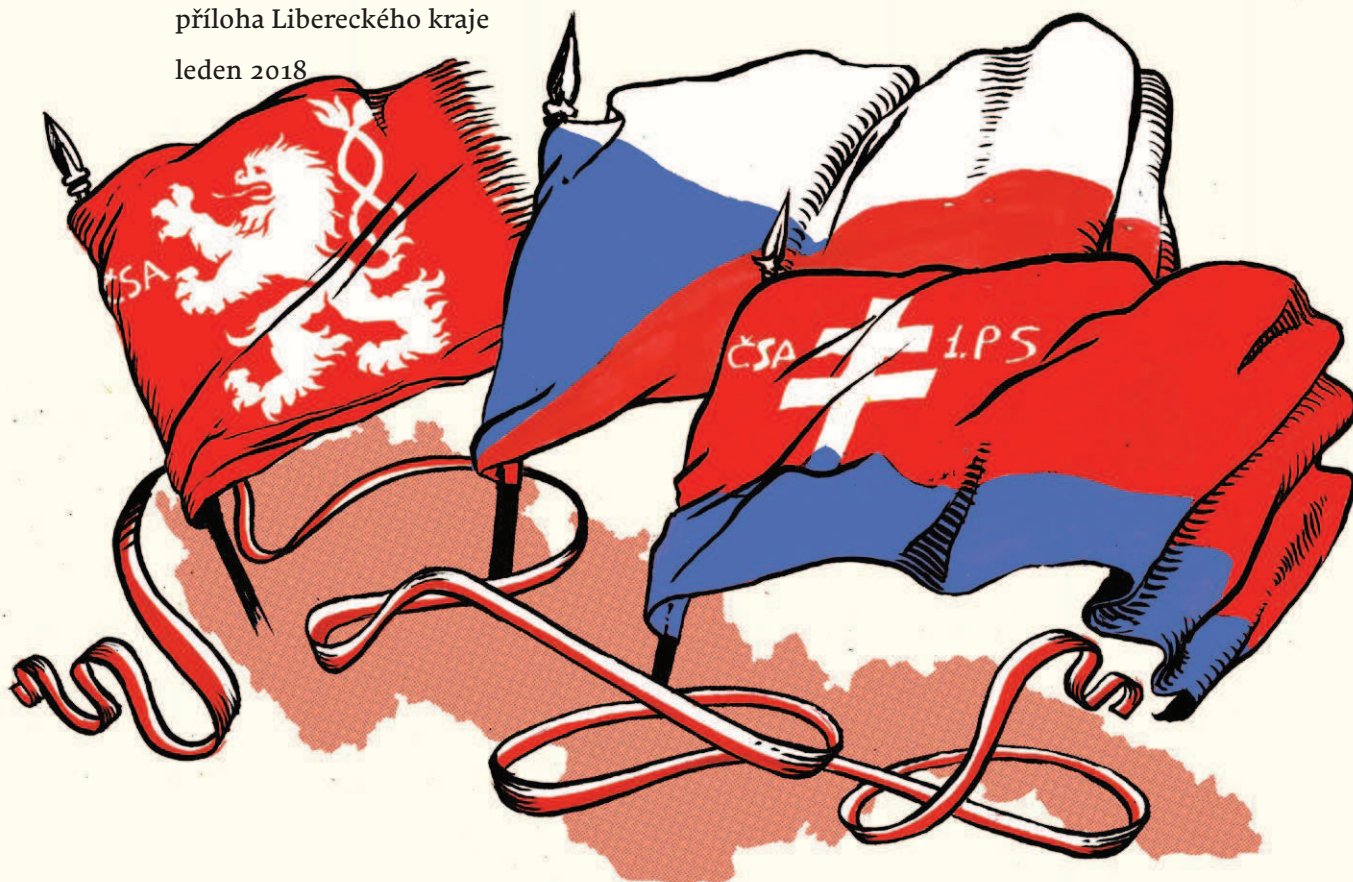
Pokračování příště

KRAJ

příloha Libereckého kraje

leden 2018

UDÁLOST MĚSÍCE

ROK REPUBLIKY

V letošním roce oslaví Česká republika sté výročí svého založení. Toto velké výročí si budou připomínat všechny kraje, města a obce. Do oslav vzniku samostatného československého státu se zapojil i Liberecký kraj.

Již v loňském roce žádal Liberecký kraj všechny pořadatele akcí konaných na jeho území, aby se zapojili do společného úsilí kraje a vytvořili ucelený kalendář akcí věnovaných právě vzniku republiky. Podařilo se. Na webových stránkách Libereckého kraje je umístěn kalendář všech akcí, které se budou věnovat oslavám vzniku naší republiky. Přímou na [hlavní stránce kraje](#) tak obyvatelé najdou souhrnný přehled koncertů, výstav, vzpomínkových setkání a dalších akcí, které budou v průběhu celého roku 2018 oslavovat vznik samostatného československého státu. Kalendář bude postupně doplňován na základě informací z regionu.

I Liberecký kraj bude pořádat většinu svých akcí z důvodu oslav roku republiky. Například odbor kultury, cestovního ruchu a památkové péče chystá na letošní rok putovní výstavu, která na 13 grafických panelech představí klíčové události, které významně ovlivnily dějiny státu i současné

území našeho kraje. Tvůrci se snaží pojetím výstavy vyprovokovat diskuzi ke stoletým dějinám státu, připomenout důležité historické mezníky stoletého vývoje republiky. Předlohou výstavy je nástěnný kalendář pro rok 2018, který pro Liberecký kraj zpracoval výtvarník Jan Bažant a texty připravili historikové krajských muzeí a galerie Markéta Kroupová, Alžběta Kulíšková, Ladislav Smejkal, Lubor Lacina a David Marek, Tomáš Cidlina. Akce k významnému výročí naší republiky připravují v průběhu roku 2018 i ostatní odbory úřadu a další instituce Libereckého kraje.

V roce 2018 si připomeneme ještě další významná výročí, a to padesáté výročí Pražského jara 1968 nebo čtvrtstoletí česko-slovenského rozdělení.

Text: Květa Šírová

Ilustrace: Jan Bažant (výřez z panelu putovní výstavy)

NA KRAJI

ZÁKAZNICKÉ CENTRUM IDOL

V EVROPSKÉM DOMĚ OTEVÍRÁ 3. LEDNA

V budově Evropského domu vedle krajského úřadu se ve středu 3. ledna otevře veřejnosti nové zákaznické centrum integrovaného dopravního systému IDOL. Cestující zde najdou veškerý servis týkající se karet Opuscard od pořízení přes dobíjení nebo případné reklamace. Protože se jedná o kontaktní místo pro uživatele integrované dopravy v Libereckém kraji, budou zde k dispozici i informace o dopravní nabídce a novinkách IDOL. Na třech přepážkách, a v případě silného provozu i čtvrté, tak bude cestujícím zajištěn balíček služeb na jednom místě. Velkou výhodou bude pro zájemce o osobní Opuscard možnost vyřízení žádosti na počkání. Zákaznické centrum se nachází hned u hlavního vstupu do Evropského domu, který je zároveň sídlem koordinátora dopravy KORID LK. Otevírací doba bude od pondělí do pátku od 8 hodin, v pondělí a středu do 18 hodin a v ostatní dny do 16 hodin.

V přízemí Evropského domu si můžete od 3. ledna zřídit na počkání kartu Opuscard nebo získat komplexní informace o dopravě v kraji. Foto: archiv Libereckého kraje.

LIBERECKÝ KRAJ PŘIPRAVUJE JEDNOTNÉ OZNAČNÍKY PŘÍMĚSTSKÝCH AUTOBUSOVÝCH ZASTÁVEK

Návrh podoby nového označníku je s jednou úpravou (text názvu zastávky modře na bílém poli) schválen Ministerstvem dopravy. Pokud Rada a Zastupitelstvo Libereckého kraje v lednu záměr schválí, nové označení bude postupně instalováno již v první

Návrh nové podoby označníků příměstských autobusových zastávek. Foto: archiv Libereckého kraje.

polovině letošního roku na všech stanovištích autobusových zastávek (s výjimkou zastávek MHD, terminálů a některých autobusových nádraží). Instalované značky se následně převeďte vlastníky příslušné komunikace (ŘSD, 78 obcí v LK, a dalším subjektům – ČD, SŽDC).

KRAJSKÝ ROZPOČET POČÍTÁ PRO ROK 2018 S PŘÍJMY I VÝDAJÍ NAD 3 MILIARDY KORUN

Poprvé v historii Libereckého kraje počítá krajský rozpočet pro rok 2018 s příjmy i výdaji nad 3 mld. korun. Rozhodlo o tom zastupitelstvo kraje při listopadovém zasedání. Příjmy činí 3,133 mld. Kč a výdaje 3,036 mld. Kč. Přebytek ve výši 97 mil. Kč kraj použije na úhradu splátek zděděných úvěrů. Za rekordní sumou stojí především navýšení daňových příjmů, které jsou rozhodujícím zdrojem pro financování krajských příspěvkových organizací, investic a dopravní obslužnosti. V rozpočtu na rok 2018 čítají daňové příjmy 2,960 miliardy a jsou tak o 300 mil. Kč vyšší, než ve schváleném rozpočtu na rok 2017. Nejvýznamnější výdajové položky jsou provozní příspěvky krajských organizací, v rozpočtu je pro ně vyčleněna částka 1,044 mld. Kč. Do silnic II. a III. třídy bude kraj příští rok investovat až miliardu korun.

VSTUPENKY NA 13. BENEFIČNÍ PLES HEJTMANA JSOU V PRODEJI

Prodej vstupenek na již 13. hejtmanský ples byl zahájen. Výtěžek bude tradičně rozdělen mezi charitativní organizace působící v Libereckém kraji. Hejtmanský ples se koná v Clarion Grandhotelu Zlatý Lev v Liberci v pátek 2. února od 20.00 hodin. Celým slavnostním večerem bude provázet Martin Polách, k tanci a poslechu zahraje Big' O'Band Marka Ottla. Hlavním hostem večera je zpěvačka Ewa Farna, chybět nebude bohatý raut, kulinářské speciality a další překvapení.

Cena vstupenek je 1000 Kč. Rezervace a nákup jsou možné na Krajském úřadě Libereckého kraje (nejlépe po předchozí domluvě s Evou Jankovskou, 485 226 304, eva.jankovska@kraj-libc.cz).

SEVEROČESKÉ MUZEUM VYSTAVUJE MIKROMOZAIKU HEJNICKÉ MADONY

Vzácná Vatikánská mikromozaika Hejnické madony je do konce ledna vystavena v Severočeském muzeu v Liberci. Dílo je vytvořeno z více než tisíce dílků. Díky Nadaci Preciosa byla mikromozaika letos rekonstruována a veřejnost ji tak může

Vatikánská mikromozaika Hejnické madony (detail). Foto: archiv Severočeského muzea Liberec.

spatřit opět po téměř čtyřiceti letech. Je vytvořena přísně střeženou technikou, která pochází z Itálie. Vznik mikromozaičky není úplně známý. Předpokládá se, že byla vytvořena na zakázku a podařilo se ji uchovat patrně díky trestnému činu. Ze zdevastovaného hřbitova v Ruprechtické ulici ji před cca 40 lety ukradl zloděj, u kterého ji v bytě později našla tehdejší Veřejná bezpečnost. Poškozená mikromozaička se na hřbitov nevrátila a desetiletí zůstala uložena v depozitáři muzea. Její oprava trvala dva měsíce.

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE PŘEVZAL OCENĚNÍ NA PRAŽSKÉM HRADĚ

Krajský úřad Libereckého kraje získal ocenění Excelentní organizace v rámci Národní ceny kvality České republiky 2017. Úspěch potvrdil vysokou společenskou odpovědnost organizace. Cenu převzal ředitel krajského úřadu René Havlík společně se statutární náměstkyní hejtmana Libereckého kraje Jitkou Volfovou při slavnostním vyhlášení na Pražském hradě. Úřad je zároveň jedinou takto oceněnou organizací v celém Libereckém kraji. Hlavním hodnotícím prvkem pro Radu kvality České republiky, která o ocenění organizací rozhodovala, je zejména spokojenost klientů a to, jak se posuzovaný subjekt „chová“ vůči svému okolí. Krajský úřad Libereckého kraje svým úspěchem navázal na dlouhodobou filozofii, jejímž cílem je klást důraz na rozvoj lidských zdrojů a dlouhodobé plánování činnosti. Podle slov ředitele úřadu je profesní růst zaměstnanců, jejich motivace a spokojenost jednou z hlavních priorit organizace. Úřad věnuje pozornost rovným příležitostem žen a mužů a zaměřuje se také na práci se zaměstnanci na rodičovské a mateřské dovolené či péči o děti předškolního věku. ←

1 | Znalec historie s padesátiletou praxí, autor odborných textů a kronikář České Lípy – Ladislav Smejkal.
Foto: archiv města Česká Lípa.

2 | V soukromí je náruživým turistou. Foto ze Zbraslavi s Klubem Českých turistů. Foto: archiv V. Smejkal.

OSOBNOST KRAJE

LADISLAV SMEJKAL

Historik, kronikář a pracovník Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě, kde také žije. V roce 2016 se stal Osobností Libereckého kraje časopisu Metropol. Jeho znalosti historie jsou úctyhodné. V rozhovoru popsal události a atmosféru Vzniku samostatného československého státu na území našeho kraje.

Jaká byla atmosféra na území Libereckého kraje v době vzniku Československé republiky?

Nedá se říct, že by atmosféra byla všude stejná. Položme si otázku, co byl Liberecký kraj. Bylo to vnitrozemí Turnovsko, Semilsko, Železnobrodsko s jinou atmosférou a jinými lidmi a pak Liberec a Českolipsko, kde bylo národnostní složení obyvatelstva úplně jiné. Tato území byla německá. Město Liberec bylo v sudetoněmeckém prostředí největší město v Čechách s německou většinou obyvatelstva. Atmosféra měla tedy dvojitou podobu. Na české straně se očekávalo, že budou splněny dávné tužby českého národa o samostatnost. Přilíš se ale nepřemýšlelo o tom, co to přinese za problémy a potíže. Na německé straně to byla především nejistota, až strach z toho, co bude dál, jestliže se Rakousko rozpadne. Němečtí obyvatelé se nejvíce báli připojení k Německu, protože to v té době bylo v daleko vyšším stupni rozvratu, než bylo Rakousko. V Německu se objevovaly vzpoury v armádě, revolty dělníků či námořníků. Obě části našeho území, jak německé, tak české byly postiženy velmi těžkými ekonomickými problémy způsobenými vyčerpáním zemědělství, nedostatkem pracovních sil, rozvrácenou průmyslovou výrobou, která byla po desetiletí zaměřená na vojenskou výrobu. A ještě bylo obyvatelstvo vystaveno prvnímu náporu španělské chřipky, v té době ji ale neuměl nikdo pojmenovat.

Jak přijímali vznik republiky sami občané, když polovina z nich byla německého původu?

Zdejší němečtí politici vyhlásili samosprávnou provincii Deutschböhmen. Měla své sídlo v Liberci a zahrnovala území od Krkonoš až po Ašsko. Byl to pokus o prosazení sebeurčení pro německé obyvatelstvo po pádu Rakouska-Uherska a rozmachu revoluce v Německu. Došlo k roztržení Čech a vznikla velmi komplikovaná situace. Někteří průmyslníci se ke zřízení tohoto územního celku stavěli velmi rezervovaně. Například některé továrny na Frýdlantsku patřily Liebigovi, ale vlastnický podíl v nich měl i Karel Kramář. Podnikatelé si také uvědomili, že dojde k přerušení vztahů s vnitrozemím a zásobovacích tras. Budoucnost provincie byla vnímána tak, že až se uklidní situace a vše se urovná, bude spojeno Německo s Rakouskem a provincie se v poklidu k tomuto celku připojí. Její zemská vláda vůbec nechtěla připustit existenci nového státu. Provincie ale existovala jen do konce roku 1918. Už od samého začátku zrodu republiky si zejména němečtí průmyslníci a nemalá část německého obyvatelstva uvědomovali, že české země nelze roztrhat do částí, protože by to znamenalo prohloubení hospodářského kolapsu.

To ale musel být hrozný zmatek?

Ano, to byl. Například pokladní na železnici v Kamenickém Šenově dostával příkazy jak z Liberce, tak z Prahy. Oba celky chtěly, aby jim posílal peníze z jízdného. Nevěděl, komu je má poslat. Jestli úřadům do Prahy, kam je posílal celý život, nebo nové vládě do Liberce, která tam ale další den nemusela být. Nakonec to vyřešil tak, že peníze z kasy vzal a vložil je do spořitelny.

Jaký dopad měl vznik republiky na život běžných obyvatel? Změnilo se pro ně něco?

Pro běžného občana se v podstatě nic moc nezměnilo. Co se týkalo například vztahu občanů k úřadům, již před rokem 1918 se na Turnovsku, Železnobrodsku a Semilsku úřadovalo jak česky, tak německy. V Liberci a České Lípě se ale úřadovalo jen v němčině. Stávalo se tu velice často, že českou žádost na úřadě nepřijali. Aby se ale zachovala autorita nově vzniklého státu, chtěla sem vláda postupně dosadit české úředníky. Strategická byla železnice, takže ti první byli nasazeni tam a pak do krajských soudů nebo do věznic, tato místa byla nabízena především legionářům. Nebylo to ale nic drastického, vyměněn byl hlavně vrcholný management, jak se dnes říká. Ty menší výkonné profese zůstaly obsazené stejnými lidmi. Došlo k navýšení počtu úředníků, přibývaly nové funkce. Některé německé úředníky poslali do výslužby. Jednalo se ale jemně.

Bylo nadšení ze vzniku samostatné Československé republiky srovnatelné s listopadem 1989?

Euforie byla hlavně u českého obyvatelstva. V roce 1989 převažovala mezi obyvateli myšlenka, že se stát zlepší, že ale zůstanou výhody jako bezplatná zdravotní péče, levné potraviny, léky zadarmo. Všichni si přáli, aby to takto zůstalo, ale zároveň chtěli návrat živnostníků a svobodu. Ale v roce 1918 šlo o zásadní zlom. Vznikl nový samostatný československý stát a vznikly také další státy například Polsko, Maďarsko a Rakousko. Bylo potřeba nastavit vše nově. Myslím si, že se všichni na budoucnost těšili, třeba i s rozpaky. ←

Autorka rozhovoru: Květa Šírová

- 1 | Vysoké nad Jizerou se díky své poloze pyšní nejkrásnějšími pohledy na panorama Krkonoš i Jizerských hor.
- 2 | Kramářova vila – rezidence postavená v letech 1927–1931 podle návrhu ruského emigranta Vladimíra Alexandroviče Brandtova – měla sloužit především jako letní sídlo Kramářovy rodiny.
- 3 | Budova vysokého divadla hostí každý rok v říjnu národní přehlídku venkovských divadelních souborů – Krakonošův divadelní podzim.
- 4 | U borovice – kamenná rozhledna s dřevěným ochozem byla postavena v roce 2009 v nadmořské výšce 669 metrů. O stavbu se svépomocí postaral František Hubař z Roprachtic.
- 5 | Skiareál Šachty ležící na okraji města přiláká každoročně tisíce lyžařů. Nabízí sportovní vyžití všem věkovým kategoriím.

Všechny fotografie jsou z archivu města Vysoké nad Jizerou.

KRAJEM

VYSOKÉ NAD JIZEROU

Jedno z nejvýše položených měst České republiky leží v malebné oblasti na rozhraní Krkonoš a Jizerských hor. Bylo založeno v polovině čtrnáctého století, první oficiální zmínka o „Alta ciuitas“, tedy město Vysoká, pochází z roku 1354. Prvními majiteli byli páni z Waldsteina. Svojí polohou bylo vždy významným obchodním, sklářským a kulturním střediskem. Je rodištěm prvního ministerského předsedy ČSR Karla Kramáře. Narodil se v domě č. p. 10, kde je také umístěna jeho busta. Připomíná jej také Kramářova vila, dnešní hotel Větrov.

Vysoké nad Jizerou proslavil také Ústav ruky a plastické chirurgie, který je hojně využíván pacienty z celé České republiky. Zaměřuje se především na operace syndromu karpálního tunelu. Vynikající výsledky dosahuje v oblasti léčení úrazů ruky, prstů, zápěstí a poutřazové rehabilitace a také v oblasti plastické chirurgie.

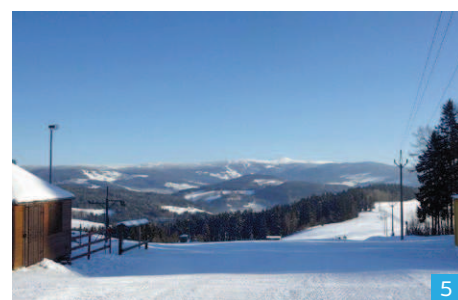
Město je také sídlem jednoho z nejstarších ochotnických spolků v České republice. Divadelní spolek Krakonoš každoročně od roku 1971 spolupřehledkuje národní přehlídku venkovských divadelních souborů – Krakonošův divadelní podzim. Za návštěvu stojí i vlastivědné muzeum, které poskytuje

unikátní výstavu vývoje lyží, zobrazuje historii města a okolí, mechanický betlém, sbírku figurek Krakonoše a mnoho dalších zajímavostí. Historii řemesel a života ve městě přiblíží znovuoobnovená staročeská Vysoká pouť, která se koná vždy první srpnovou nedělí.

Vysoké nad Jizerou je celoročně navštěvováno milovníky sportu, v jeho okolí se nachází upravované lyžařské stopy pro běžkaře i sjezdářské areály, jako je například známý areál Šachty. V letní sezóně zde najdou vyžití milovníci cyklistiky, turisté i rodiny s dětmi. Poloha města nabízí nádherná panoramata, při dobré viditelnosti lze dohlédnout až na Zvičinu v Královéhradeckém kraji nebo na Ještěd nad Libercem. Komu by nestačil pohled ze země, může využít čtyři kilometry vzdálenou rozhlednu U borovice.

Vysoké nad Jizerou je také známé svojí tradiční krkonošskou kuchyní. Místní hospodyně vám zaručeně poskytnou recepty na vynikající kyselo, sejkory či kynuté buchty. Pojmem mezi gurmány je vysoké zelí, které je typické svým špičatým tvarem. ←

Text: Květa Šírová

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČ 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 1/2018 vyšlo 2. ledna 2018, uzávěrka byla 15. prosince 2017.

magazin.kraj-lbc.cz www.facebook.com/krajlk

Liberecký kraj